

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (ANO) XLVIII (42)

Štev. (No.) 39

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5 de octubre — 5. oktobra 1989

Ob dogodkih v Sloveniji

Slovenski narodni odbor, ki že 45 let združuje demokratske politične stranke v skupno predstavništvo, najprej v medvojni ilegali in nato v emigraciji, opozarja ob pomembnih parlamentarnih odločitvah v Sloveniji, da gre za korak, ki predstavlja novo okrepitev naravne težnje po slovenski suverenosti, ki pa še vedno ne izpolnjuje narodovih zahtev po resnično demokratični družbeni ureditvi.

Stranke, ki sestavljajo SNO, v svojih programih poudarjajo, da ima slovenski narod po naravnem pravu pravico do svoje države. Ta naj bo osnovana na ustavi, ki bo sad pluralistične, svobodno izvoljene ustavodajne skupščine, ter zagotovilo tako človekovih osebnih pravic kakor svobodnega delovanja vseh demokratičnih političnih smeri, ki sestavljajo slovensko narodno občestvo. Omenjeni programi se tedaj povsem strinjajo z zahtevami demokratskih gibanj v Sloveniji, ki so z letošnjo Majsko deklaracijo postavila osnovo bodoči slovenski demokraciji.

Ob tej priložnosti SNO ponovno poudarja, da se bo naš narod dokopal do novih možnosti za rast pa tudi za vključitev v zbor svobodnih evropskih narodov le tedaj, ko bo prost vsakega totalitarizma, to je, ko bo z enako odločnostjo zahteval in dosegel pravico do samostojnega demokratičnega odločanja tako o odnosih do drugih držav kakor tudi o notranji ureditvi svoje družbe.

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

V septembru 1989.

Ustavni dodatki

Kot smo na kratko poročali v prejšnji številki, je 27. septembra slovenska skupščina na predlog svoje ustavne komisije sprejela nove ustavne amandmaje — dodatke, ki so široko odjeknili v Sloveniji, Jugoslaviji in po vsem svetu.

V Sloveniji so pomenili velik korak najprej v slovenski narodni in državni zavesti, predvsem pa kot juridični izraz zavesti o suverenosti slovenskega naroda.

V Jugoslaviji so takoj začutile centralne sile in politični konservativci (to je partijski integralisti), da se Slovenija izvija iz „bratstva in edinstva“, in so skušali to z grožnjami in pritiskom preprečiti.

Pa tudi po vsem svetu: vsaj v Argentini še nikoli niso vsi časopisi toliko pisali o Sloveniji, tako o zadnjih dogodkih kot o raznih analizah splošnih slovenskih ali jugoslovanskih problemov.

Kaj točno so obsegali ti dodatki? Najprej naj pojasnimo, da je ustava ostala v bistvu ista kot prej, torej socialistična, komunistična, samoupravna, birokratska in laiku nerazumljiva. Spremenili so le nekaj paragrafov, a ti so zanimivi predvsem glede odnosov do Beograda.

Popravek 9. člena se glasi, da je SRS suverena in ima tako neodtujljivo pravico do odcepitve ali združitve!

V drugem členu je tudi sprejeto, da je v Sloveniji možna intervencija oboroženih sil le v primeru vojne, enako tudi intervencija osrednje vlade v Beogradu le na pristanelek slovenske skupščine!

In še pristavek, da Slovenija ne priznava veljavnosti nobenega akta centralnih organizacij, ki bi v svojem delovanju v območju republike Slovenije ne upoštevali pravil o rabi uradnega jezika (to je slovenščine).

Poleg teh so še nekateri pristavki o načinu volitev oziroma postavljanju kandidatov, ki se bolj približujejo pluralističnemu sistemu. Nimamo še točnih poročil, kaj so pravzaprav sprejeli oziroma, koliko besede ima pri tem SZDL, kar je bistvene važnosti o resničnem napredku.

Gornje amandmaje je sprejela slovenska skupščina z velikim navdušenjem, skoraj enoglasno: 264 za, eden proti, eden se je vzdržal.

V Jugoslaviji je že novica, da bi

do česa takega prišlo, pognala v Beogradu fientraliste v paniko. Centralni komite ZK je sklical sejo, na kateri se je vnela ostra debata med Srbi in Slovenci in kjer so končno z 97 proti 40 glasovi „prosili“ slovenske komuniste, naj ne sprejmejo teh ustavnih sprememb, ker da so „nasprotno jugoslovanski ustavi“. Vmes pa so nekateri grozili, da bi sprejetje lahko povzročilo vojaško intervencijo v Sloveniji, čemur so se Slovenci upirali in namigovali na zadnje dogodke na Kitajskem.

Mnenje vojske je bilo predvidljivo: Petar Simić, delegat vojske v CK, je dejal, da slovenski nameni „ogrožajo ustavni red in potencialno rušijo jugoslovansko edinost“ (katere čuvarica je seveda vojska!).

Predsednik slovenske partije Milan Kučan pa je dejal, da te grožnje pomenijo „politični pritisk in okrnitev suverene volje slovenskega naroda“. In še to: „Če se sedaj umaknemo, je to izdaja!“

Res se slovenski parlament ni uplašil in je naslednji dan sprejel amandmaje.

Seveda bi bili nekateri ukrepi kot proglasitev izrednega stanja ali premik tankov v Slovenijo precej hud ukrep, zato so najprej poskusili zlepa. Jugoslovanski parlament je prosil jugoslovansko vrhovno sodišče, da čimprej preišče, ali so ustavni amandmaji, ki dovoljujejo odcepitev Slovenije od Jugoslavije, v nasprotju z jugoslovansko ustavo. Vrhovno sodišče sicer nima nobene izvršilne moči, a če bo potrdilo, da so v nasprotju s centralno ustavo, bo imela vlada, predsedstvo ali CK legalno zaslombo za marsikateri grozljivi ukrep.

Medtem so se pričeli na jugu države tudi razni mitingi, kjer so centralisti protestirali proti Sloveniji. V Beogradu so komaj preprečili študentom, da niso šli vpit pred parlament. Ti naj bi zahtevali, da naj „centralna oblast podvzame vse mere, da zagotovi jugoslovansko edinost“. Tudi v Črni gori se je zbralo 50.000 ljudi, ki so zahtevali odstop ali odstranitev slovenskih oblastnikov.

Tako stoji Slovenija danes v pričakovanju odgovora sodišča, ki bo gotovo za nas negativno. In kaj nato, se sprašujejo doma pa tudi mi?

Gotovo smo mnenja, da je ta ko-

10. septembra 1989 se je velika množica slovenskih romarjev zgrnila na kraj kanadskih mučencev v Midlandu. Iz vseh krajev ontarijske province in celo iz Montreala in iz ZDA so prišli, da v skupnih molitvah priporočijo Bogu številne žrtve našega malega naroda, ki jih je utrpel v času druge svetovne vojske in krvave revolucije, posebej pa še po judеzevo prevarane in izdane brate in sestre iz Vetrinj, ki so v mukah masovno umirali že po končani vojski v trdni veri v Boga in njegovo mater Marijo.

Že pred 11. uro so se vsi romarji zbrali okrog Slovenskega spominskega križa, ki so ga kanadski Slovenci postavili pred 14 leti na zemljišču pod romarsko cerkvijo. Ob križu sta plapolali slovenska in kanadska zastava. Ko je v spremstvu g. Zakrjaska prišel h križu slovenski metropolit, nadškof ljubljanski dr. Alojzij Šuštar, mu je zbrana množica navdušeno zaploskala. Pri križu ga je sprejel Ludvik Jamnik, ki je spo-

rak slovenskega parlamenta pozitiven. Če ne drugega, je visoko dvignil zavest suverenosti slovenskega naroda, ki že nekaj časa raste iz dneva v dan na najrazličnejše načine. Pritisk za demokratizacijo in samostojnost je s strani Slovencev tako močan, da je bila slovenska partija primorana slediti želji ljudi, če je hotela sploh še kaj pomeniti v bodočnosti. Zajahala je val ljudske volje, ker si misli, da edino tako lahko v bodočih vsaj polsvobodnih volitvah doseže boljše mesto kot ji ga napovedujejo statistike. Zaveda se, da jo bodo drugače razne (pol)stranke zdaleka presegle. Volitve so namreč maja prihodnjega leta in politične analize partiji sploh niso v prid.

Je pa še drugo vprašanje! Ni še leto tega, kar je slovenska partija čez noč prisilila svoje parlamentarce, da so 29. novembra sprejeli z vsemi proti enemu glasu nove amandmaje jugoslovanske ustave, čeprav je bilo slovensko ljudstvo proti! In v teh ustavnih Predlogih so črtali predlog, da v primeru nasprotovanja centralne in republiške ustave prevlada republiška! Ni še leto preteklo, že se pojavlja ta problem. Ni morda to le igra partije, ki je lani proti volji ljudstva sprejela odločanje centrale, sedaj pa je pod pritiskom ljudstva sprejela spremembo slovenske ustave, za katero je vnaprej vedela, da bo v nasprotju s centralno in tako juridično neveljavna? V očeh ljudstva bo ostala ona interpret ljudske volje, Srbi in Beograd bodo pač padli še globlje v očeh Slovencev, partija pa bo le ostala odločujoč faktor, kar ravno hoče!

To je ena možnost, ki je ne smemo kar tako zanemariti. Upajmo pa, da se je partija res odločila stopiti na pot zagovarjanja slovenske suverenosti in demokratizacije. Pritisk od spodaj je silen, demokratična gibanja v Sloveniji — čeprav neizkušena v politiki in preveč intelektualna v pristopu — pa dosegajo čedalje večji vpliv in moč. Združena Evropa je vabljiv magnet in partija ve, da vanjo ne more drugače kot z demokracijo, v kateri bi pa še vedno rada igrala odločilno vlogo. Morda upa, da bi po zgledu Poljske le dobila kak delež pri vladi. A dvomimo. Doma jo dobro poznajo in so jo imeli dovolj časa nad seboj, da se ji ne bodo pustili pretentati.

A kot smo dejali, zadnji dogodki utegnejo biti velik korak na poti slovenskega naroda doma do dejanske suverenosti in demokracije!

TDml.

Našli so plačilo pri Bogu

SPOMINSKA PROSLAVA V KANADI S PRISOTNOSTJO DR. ALOJZIJA ŠUŠTARJA

minski program pričel s sledečimi besedami:

Začnimo v božjem imenu z molitvijo, v katero vključimo vse medvojne in povojne slovenske žrtve. Dalje, trpeči slovenski narod v celoti, v matični Sloveniji, v zamejstvu in zdomstvu, z iskreno prošnjo k Bogu, da bi šli iz sedanje stiske izčiščen, prerojeni, spravljeni in narodno izgrajeni in s tem postavili temelje za srečnejšo bodočnost slovenskega naroda.

V imenu Slovenskih protikomunističnih borcev pozdravljam vse, ki ste prišli od blizu in daleč na to vsakoletno spominsko romanje. Zbrali smo se, da s skromnim programom podoživljamo borbo in trpljenje naših najboljših, nabolj vernih sinov in hčera, za številne slovenske vrednote kot so slovenski jezik, katoliška vera, slovenska zemlja, slovenska narodna zavest, skratka, za svobodo slovenskega naroda.

Letošnje romanje je še prav posebno. Med nami je slovenski metropolit, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Prevzvišeni! Iskreno pozdravljeni v kraju kanadskih mučencev, na katere se tudi mi slovenski zdomci vsako leto spominjamo in z njimi se spominjamo številnih slovenskih medvojnih in povojnih žrtev. Zdaj pa prosim, prevzvišeni, za Vašo besedo.

Nadškof dr. Šuštar je ob križu zbrane rojake takole nagovoril:

„Spoštovani dragi slovenski rojaki, dragi prijatelji, dragi bratje in sestre! Iskreno se zahvaljujem za pozdravne besede in vas vse, ki ste prišli od blizu in daleč prisrčno pozdravljam. Na tem romanju smo povezani s tolikimi našimi rojaki, ki se te dni, pretekle dni, ali pa tudi prihodnje dni zbirajo na različnih krajih v domovini in po svetu na romanja. So pa nekateri kraji in nekatere priložnosti, ki dajejo romanju še prav poseben pomen. Tak kraj je tu, zaradi kanadskih mučencev in zaradi obiska papeža Janeža Pavla II.

In taka posebna priložnost je zato, ker so v spoštovanju spominjamo vseh žrtev, posebno tistih, ki so v plemenitem boju in prizadevanju za krščansko vrednote, za svobodo in za pravičnost žrtvovali svoje življenje, da v veliko niti ne vemo, kje so našli svoj zadnji grob. Vemo pa, da so našli svoje plačilo pri Bogu. Taka romanja pa imajo svoj pomen tudi zato, da se za trenutek ustavimo, da utrdimo svojo vero, svoje zaupanje in svojo pripravljenost vztrajno in zvesto nadaljevati svojo pot.

Prvega septembra letos, so se zbrali v Varšavi zastopniki vseh velikih verstev, da bi ob 50-letnici začetka druge svetovne vojne molili vsak na svoj način za mir. In geslo tega svetovnega srečanja je bilo: nikdar več vojne, nikdar več kaj take hudega, kakor nam je prinesla zadnja vojna. In tudi mi Slovenci hočemo prositi, vse storiti in se prizadevati, da bi se nikdar več ne ponovilo kaj take hudega, kakor smo doživljali v vojnih in povojnih letih.

Zato se hočemo iskreno prizadevati, da bi presegali preteklost, gradili drugačno in boljše prihodnost. Ko je bilo v Evropi sredi maja veliko mednarodno ekumensko srečanje iz vse Evrope iz vseh dežel, je bilo geslo tega srečanja: Mir v pravičnosti. To je tudi naše geslo. Mir v pravičnosti, za mir v pravičnosti si hočemo prizadevati, oziroma prositi Boga, da bi nam dal svoj mir in da bi nam dal moči, da bi živeli v pravičnosti.

Za to pa so pomembni predvsem trije pogoji. Najprej pravi: da si zares prizadevamo, da bi bili plemeniti ljudje, ki spoštuje vsakega človeka, ki so pripravljeni odpuščati, začeti

znova in so pripravljeni drug drugega pomagati. Plemenitost srca, pa plemenitost duha, nov človek, ki hoče postati drugačen kakor so bili toliki rodovi v preteklosti, ter naše upanje za prihodnost. Tedaj je bila glavna beseda, ki so jo vedno znova ponavljali: spreobrnjenje. Treba je začeti drugače, premagati moramo preteklost.

Drugi pogoj, dragi bratje in sestre, pa je, da smo zares pravi, pristni kristjani, za katere križ ni samo simbol, ampak je življenjski program, ko hočemo po hoji za Kristusa delati to, kar je delal On: odpuščati in vračati tudi hudo z dobrom in tako premagovati zlo v svetu in prinašati dobro. Boriti se proti nečemu ne zadošča. Treba je, da prinašamo nekaj večjega, nekaj lepšega in to moremo prinašati le, če to vdano prejemamo od Kristusa.

In tretja značilnost pa je naša zakoreninjenost v slovenskem narodu, v našem izročilu, v naši kulturi, v naši ljubezni do jezika, do našega majhnega, večkrat tako zelo ponižanega slovenskega naroda, pa vendar naroda, ki ima upanje za prihodnost. Prav v današnjih časih doživlja marsikakšno znamenje novega upanja in novega življenja.

Romanja so simbol življenjske poti in tudi to je upanje, da bo simbol življenjske poti, ko se za trenutek ustavimo, da iz božje besede, iz evharistične daritve, za medsebojnega prijateljstva še budimo nove moči, da se zavedamo: naša pot, naša resnica in naše življenje je Kristus. Gospod in varuje nas na naši božja mati Marija. Zato vas povabim, da se sedaj v veri v Boga in v božjo navzočnost med nami, skupaj zmolimo za naše rajne, za naš slovenski narod, za vse naše rojake po svetu. Gospodovo molitev Oče naš...“

Skupno z nadškofom Šuštarjem je zbrana množica to lepo vsakdanje molitev molila v rečene namene. Po molitvi se je oglasila na traku posneto zvonjenje domačih zvonov, med zvonjenjem pa so Petričeva mama, ki so ji ubili tri sinove, v spremstvu gg. Pleška in Prežlja pred Spominski križ položili lep venec z rdečimi nagelji in slovenskimi trobojnicami. Pri tem je povzel besedo g. Jamnik: „S položitvijo venca v spomin padlih, ob prižganju sveče, polagamo ta trenutek tudi številne venec in prižigamo sveče po vseh tistih krajih Slovenije, kjer so umirali že med revolucijo in po končani vojni tisoč nedolžnih Slovencev.“

Sledila je prozna recitacija „Naša zgodba“, delo pisatelja Ivana Korošca, ki jo je podal Pavle Krevs.

Za tem je nastopil govornik Stane Pleško in v izbranih besedah navzočim predložil gledanje na probleme sedanjega slovenskega tragičnega razdobja.

Po govoru je moški zbor pod vodstvom g. Križmana zapel dve priložnostne pesmi in sicer: Vigred se povrne in pa, Polje, kdo bo tebe ljubil.

Nato se je vsa množica napotila v hrib za cerkvijo, kjer so postaje križevega pota na prostem.

Romarjem na križevem potu se je pridružil tudi nadškof Šuštar.

Po lepo opravljenem križevem potu so romarji imeli čas za kosilo in kratek počitek.

Popoldne so se zbrali v prostorni cerkvi. Nato so k oltarju pristopili g. nadškof Šuštar, ki je maševal, z njim pa oba župnika slovenskih župnij v Torontu in drugi. Vseskozi med slovesno sv. mašo je ljudstvo prepevalo lepe slovenske nabožne pesmi. Takoj po maši so bile še pete litanije na čast Materi božji, s čemer se je letošnje spominsko in spokorno romanje končalo.

Otmair Mauser

Nastopi Marka Finka

V tem letu je baritonist Marko Fink nekajkrat poletel v Evropo, da se tam predstavi na različnih koncertnih odrih.

V januarju je najprej spremljal pomembni argentinski zbor Lagún-Onak na turneji po Španiji in je tam pod vodstvom Alberta Balzanellija pel solistične dele Puccinijeve Slavnostne maše in odlomke iz Ramírezeve Misa Criolla. Koncerti so bili najprej po baskovski deželi v mestih I-rún, San Sebastián, Durango, Ofiate, v Teatro Arriaga v Bilbao in v Guernici, nazadnje pa v Madridu.

V marcu je pel v francoskem Aix-les-Bains vlogu Kristusa v Bachovem Pasijonu po Mateju. Koncert je bil v okviru velikonočnega glasbenega ciklusa. Vodil ga je dirigent Michel Corboz in sta pri njem sodelovala vokalni in instrumentalni ansambel iz Lausanne. Kritič Jacques Lonchamp je v pariškem „Le Monde“ napisal, da naš baritonist predstavlja Kristusa s trezno umirjenostjo, a obenem globoko pretresljivo. V aprilu je potem v ženevski Victoria Hall sodeloval pri izvedbi Haendlovega Mesije v angleški verziji.

V evropskem poletju se tam razgibana glasbena dejavnost tudi ne zmanjša. Pomembne ustanove prirejajo cikle in festivale, na katerih predstavljajo monumentalne stvaritve z uveljavljenimi dirigenti, ansambli in solisti.

Marko Fink je sodeloval na takih glasbenih prireditvah v Švici in Franciji v mesecih juliju in avgustu. Ta-

ko se je predstavil na samostojnem koncertu v Compesijs s Schubertovim ciklom Lepa mlinarica in prav tam z Bachovimi kantatami pod vodstvom dirigenta Michela Corboza in ob sodelovanju Bernarde Fink Inzkove. S Haendlovim Mesijem je nastopil v Saint Maximinu, v katedrali Notre Dame des Pommiers in v Noirlacu, v več mestih pa z drugimi Bachovimi kantatami in z Mozartovo mašo v c-molu. V okviru velikega glasbenega festivala v francoskem La Chaise-Lieu pa je dvakrat pel vlogo Kristusa v Bachovem Pasijonu po Mateju, pri katerem je tudi sodelovala Bernarda Fink Inzkova.

Po uspehih na teh in prejšnjih nastopih je Marko Fink prejel povelje svetovne založbe glasbenih plošč ERATO s sedežem v Parizu, da tam v prihodnjem januarju sodeluje pri posnetku Haendlovega oratorija Mesija v Mozartovi verziji. Odprle so se mu pa tudi poti za dalj trajajoče operne angažmaje v Avstriji.

Slovenščina - moj jezik

S U H O S A D J E —
U R Š A P L U T

Urša prodaja suho sadje. Ni težko uganiti, da Urša ni z uspehom končala prvega razreda osnovne šole. V prvem letu šole se povsod naučijo obe abecedi: velike črke in male črke. Urši pa je pri napisu odpo-vedalo znanje velikih črk. Marsikdo je takšna ali podobna Urša. Kar opazujemo, kako brez reda rabijo ljudje velike in male začetnice besed.

Naslov, ki bi ga radi jasno in poudarjeno napisali, pišemo z velikimi črkami. Če se odločimo za velike črke, ne smemo mednje mešati malih črk. O, seveda, jasno, vsi to vemo! Vendar Urše niso redke, na vsakem koraku jih najdemo.

Velike črke rabimo v začetku stavka, naj bo že čisto od kraja pisanja ali pa za piko, klicajem, vprašajem. Kadar pač načnemo novo misel, nov stavek.

Z veliko začetnico se pišejo imena ljudi, narodov, gora, rek, dežel, držav, organizacij, revij, društev, skratka: vedno, kadar bi mogli reči „ki se imenuje“ ali „ki mu je ime“. Del zemlje, ki mu je ime Azija, država, ki ji je ime Indija, gospod, ki mu je ime Gandhi. — Torej napišemo: Indija, ki je v Aziji, ima predsednika Gandhija. Društvo Železna kapa izdaja tednik Gasimo. Čebelarstvo društvo ima glasilo Čebela. Če ima kdo na glavi železno kapo in ta kapa nima imena, tudi velike začetnice ne zasluži. Je samo železna kapa. Če pa kdo piše o železni kapi, vsak ve, da misli pač na ime Gasilskega društva. Zato ker je tudi društvu ime Gasilsko društvo. Tudi čebelica, ki jo o-

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Milerič

Nekateri opazovalci trdijo, da se je z obiskom predsednika Menema v ZDA pričela nova doba v razmerju med našo državo in Washingtonom. Take izjave je seveda treba previdno postaviti v luč realnosti in dogodke obrazložiti v pravi veljavi. Gotovo so bili sestanki in razgovori na severu pomembni in je Menem s svojim obiskom mnogo storil za boljše razumevanje sedanje peronistične vlade, a to samo po sebi še ni garancija za nadaljnji razvoj: treba bo delati, na obeh straneh, da se blesteča sedanost spremeni v trdno bodočnost.

KAJ SMEMO PRIČAKOVATI

Res je, da je prestiž predsednika in njegove vlade precej narasel v severnih središčih svetovne oblasti. Če so Menema kot kandidata nekateri v ZDA jemali le kot folklorni izraz ar-

gentinske politike, in ga kot nastopajočega predsednika gledali kaj postrani, se je v dveh mesecih in zlasti še po nekaj dneh obiska, ta prikaz popolnoma spremenil.

Zato moremo trditi, da so sedaj odprta vrata za lepo razmerje med ZDA in Argentino. A ta vrata mora vsak dan prečkati konkretno delovanje nadaljnega izpolnjevanja obljubljenih potez, političnega razumevanja in gospodarske izpopolnitve. Ni da bi sanjali o „kontinentalni o-si“, ki naj teče od Kanade, preko ZDA in Mehike do Argentine, lahko pa trdimo, da je mnogo razumevanja. Razumevanje pa lahko rodi investicije, sodelovanje, sadove.

Pa zopet je treba pomisliti, da tudi v najboljšem primeru ni pričakovati ne darov, niti ni pametno sprejemati miloščine (ki je itak ne bo). Državo in družbo čakajo leta trdnega (in trdega) dela, ki le v dolgem obdobju lahko pokaže uspehe. Isto pa bi bilo treba ponoviti v obnovljenih stikih med Argentino in Anglijo. Te dni je zunanji minister Cavallo zatrdil, da bodo v dobi enega meseca vzpostavljeni konzularni stiki med obema državama, ki dejansko nista imeli nikake skupne točke od Malvinse vojne leta 1982.

Tukajšnji opazovalci že od samega začetka te diplomatske ofenzive opozarjajo, da se argentinska vlada preveč izpostavlja. Nasproti angleški diplomaciji (ki jo vsi dobro poznamo) nastopa naivno, in si mnogo obeta. Res je, da v sedanjem stanju angleški vladi tudi prav pride novo mirovno razmerje z Argentino, sicer gotovo ne bi sprejeli ponujene roke. A doslej je Argentina malo ali nič dosegla, Anglija pa je po dolgih letih prvič ušla glasovanju v krogu ZN, ki ji je bilo vsako leto neljub poraz.

Te dni se bo v Madridu pričelo prvo gasedanje delegacij obeh držav, ki naj uglaadi pot do zaželenih prijateljskih odnosov. Poleg možnosti vzpostavitve stalnih diplomatskih stikov, Argentina tudi pričakuje, da bo Anglija čim prej ukinila izključno gospodarsko ceno okoli Malvinsega otočja in pristala na gospodarsko sodelovanje v južnem Atlantiku. Kaj smemo pričakovati? Da bo London toliko popustil, kolikor bo godilo njegovim interesom.

TRN V PETI

V trenutku, ko se sedanost v večini področij lepo nasmiha Menemu in njegovi vladi, je sindikalni položaj ena redkih grenkih kapelj v tej opojni pijači prvih mesecev. To je bilo razvidno tudi med obiskom v ZDA, kjer je eden izmed severnoameriških podjetnikov, sredi slavošpeva Menemu, izrazil le dvom,

kako se bo rešilo trenutno sindikalno vprašanje v Argentini.

Za prihodnji torek, 10. oktobra, je napovedan skupni (enotni) kongres Glavne delavske konfederacije (CGT), ki naj tudi obnovi vodstvo, kajti v sedanjem izvršnem organu Ubaldini nima več lastne večine. Potem, ko je Menem osebno posegel v ta prepir, in je bil določen enoten datum za izvedbo kongresa, je tudi vstalo upanje, da bi bilo možno imenovati eno samo, enotno listo. A realnost je pokazala, da ena stran (menemisti) noče Ubaldinija, druga (ubaldinisti) pa ni pripravljena odstopiti od zahteve, da osebnosti vodja še naprej ostane pri krmilu te največje argentinske delavske organizacije.

Vsi dosedanja napori, da bi že pred pričetkom kongresa našli kak izid, ki bi preprečil tako cepitev kot morebitno preveliko polarizacijo znotraj CGT, so se izjalovili. Vsaka stranka upa, da bo imela večino med zbranimi delegati, in tako prodrla s svojo listo; potem bo še čas za „milostni sporazum“ seveda, s položaja močnejšega.

Ta zadeva pa, kot smo že omenili, škodi ugledu sedanje vlade v inozemstvu. Menem se ne more izpostaviti, niti uporno ustrojeni CGT, a tudi ne razklani delavski organizaciji. Vlada potrebuje enotno CGT, ki naj spremlja tako gospodarski načrt, kot državne napore za reaktivacijo. V danem položaju je to seveda kaj težko, dejansko nemogoče. Kompromisni izid bi bil, da bi prišlo do soglasja, vsaj da se ne bi bojkotalo vladnega napora. Če je to mogoče, bo pokazal čez nekaj dni omenjeni kongres. Ko bodo glasovali prve odloke, se bo že pokazalo, na katero stran se tehtnica nagiba. Tedaj šele bo nastopil čas hitrih pa težkih in srditih pogajanj. Ni izključno, da predsednik znova ne poseže osebno v pogajanja, kajti „fantje“ so tako sprti, da skoraj ni upati na dobrovoljno poravnavo.

Drug problem za vlado pomeni problem vrhovnega sodišča. Vlada je poslala v kongres zakonski osnutek o povečanju števila članov vrhovnega sodišča. Doslej ga je sestavljalo pet sodnikov. Vlada predlaga, naj jih bo devet, in naj bodo razdeljeni v dve zbornici. Senat je osnutek že potrdil. Dosedanja člani vrhovnega sodišča pa so se izrekli proti tej spremembi. Mnogi smatrajo, da skuša vlada tako indirektno zagotoviti, da ji bo vrhovni sodni organ naklonjen. Štiri nove člane bi moral imenovati senat, ki je v peronističnih rokah. Nekaj tega gotovo je v vladnih načrtih. Vsa zadeva spremembe državnih struktur more, končno, pripeljati zadevo pred vrhovno sodišče. Menem noče riskirati. Je to pravilno? Soglašaj z duhom ustave, katere skrb je bila neodvisnost sodne oblasti od izvršne? Težko je odgovoriti. Po črki je, seveda, vse, kar dela vlada, pravilno. In pri tem bo gotovo ostalo.

NOVICA IZ CELOVCA

V Mohorjevi založbi bo v jesenskem programu prvič izšla izdaja AUSTRIACA. S tem se bo založba v večji meri posvetila sodobni avstrijski literaturi v slovenskih prevodih. Izdaja je načrtovana za vse avstrijske literature, tako tudi za slovstvo avstrijskih narodnostnih skupin.

Kot prva knjiga je izšla proza z naslovom „Laila“ pisateljice Ingrid Puginig, ki je rojena na Koroškem. Njene knjige izhajajo v založbi Suhrkamp.

V začetku oktobra bo izšla prva proza „Vzrok. Nakazovanje“ Thomasa Bernharda.

V pomladanski program pa je zaenkrat uvrščena knjiga „Konec“ pisatelja Aloisa Hotschniga. Hotschnig je rojen na Koroškem, živ v Innsbrucku in je avtor založbe Luchterhand.

Prvi knjigi sta prevedli Lučka Jenčič in Mira Miladinovič.

PORAVNAJTE NAROČNINO SVOBODNE SLOVENIJE!
NE ČAKAJTE OPOMINOV, KI POVZROČAJO ŠTROSKE VAM, UPRAVI PA NEPOTREBNO DELO.

Prikrite grožnje

Armando Blažina — oziroma tisti, ki mu narekujejo — se vedno ne da miru. V Delu je na dopis našega urednika Tineta Debeljaka (v Pismih bralcev 29. julija) odgovoril 19. avgusta, pa seveda ni mogel ničesar oporekati, zato da nekaj nizkih udarcev (da Debeljak ne zna več slovensko), še vedno trdi, da Washington in Vatikan podpirata našo emigracijo, kar bi zvedeli, če bi pogledali v njih arhive. Konča pa s patetično zatrditvijo, kako so zavedni Primorci v Argentini podprli domovino v času vojne pa tudi, ko so podpisovali peticijo v Pariz z zahtevo po priključitvi Primorske Jugoslaviji. Seveda pa ne omenja, kako so slavili Stalina kot „prvega Slovana“ ali zbirali denar za Sovjete.

Dopisnik Tanjuga in Dela v Argentini Marko Jenšterle je odgovoril Blažini (ki je napadel tudi njega), kjer pojasnjuje tiste čudne izjave Majde Sosič, spor med Triglavom in A. Čukom, pa tudi prikazuje sodelovanje med novimi in starimi naseljenci (19. avgusta):

„Tine Debeljak ml. je v Triglavu učil slovenščino, Viktor Sulčič je

imel zelo plodne stike z njegovim očetom, znanim slovenskim pisateljem, in je nazadnje celo pripravil prvotni načrt za Slovensko hišo. Dirigent Drago Marijan Šijanec je dirigiral pri obeh skupnostih, pokojni kipar France Ahčin je imel ves čas dobre stike s predvojnimi emigranti. Dr. Irena Mislej (potomka predvojne emigracije) je o svojem področju predavala na kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije. Navsezadnje je tu še vsakoletno romanje v Luján, ki se vleče že iz predvojnih let in je sploh množična prireditev obeh emigracij. Tudi drugače sem jaz v času bivanja v Buenos Airesu (četudi je precej krajši od Blažinovega) spoznal vrsto intelektualcev iz predvojne in povojne skupnosti, ki se prav dobro razumejo že dolga leta.“

Na to mu — med drugim — odgovarja Blažina 9. septembra. Sicer mu ne more ugovarjati, a išče dlake v jajcu (npr. Šijanec res ni dirigiral v Triglavu, a se je udeleževal kulturnega življenja obeh emigracij!)

A gre še dalje in zabrede v globje moralne plitvine. Spet se je pri-

kazal v obleki denuncianta, kakor v prejšnjih dopisih.

„Imam vsaj deset člankov, objavljenih letos v Delu in Telexu, pa o stari emigraciji govori samo v članku, objavljenem v sobotni prilogi Dela 4. februarja letos in delno v Telexu 20. julija. Skoraj v vseh drugih bolj ali manj 'zelo objektivno' oz. pristransko poroča o delovanju in uspehih nove emigracije, tako da bralci dobivajo vtis, da za slovensko javnost poroča dopisnik časopisa nove emigracije, ne pa dopisnik Dela.“

Mimogrede mu še očita „(ne)objektivnost poročanja o Slovencih v Argentini“, ter dalje, ko govori, da Jenšterle ni poročal o jugoslovanskem odlikovanju zborovskega dirigenta Jožeta Samca (mimogrede — Jenšterle je to poročal, čeprav ni bil vabljen v Triglav na proslavo, a je poročilo v Beogradu izginilo). Blažina pravi:

„Kako lahko novinar, ki javno o sebi pravi (Telex 6. julija) ... 'podpisanemu je po dobrem letu opazovanja vseh slovenskih emigracij v Argentini popolnoma jasno, koliko je kdo naredil za ohranjanje slovenske narodne zavesti, jezika itd.' sploh postavlja taka vprašanja? Zaradi nepoznavanja ali pa samo zato, ker se giblje v drugačnih krogih, ne more biti nepristranski!“

Za take obtožbe so bili v preteklosti podobni pogumni in resnično nepristranski ljudje vsaj utišani. Ali Blažina špekulira na „zdrave sile“, ki imajo morda še vedno zakulisno oblast v Ljubljani ali verjetneje v Beogradu?

Jenšterle je odgovoril še Jože Prešeren, urednik Rodne grude, revije Slovenske izseljenske matice, v Telexu, 3. avgusta.

Tudi on piše zasmehljivo, in se podaja na pot zlohotnega namigavanja, ko pravi:

„Nekatere misli v Jenšterletovem sestavku pa so me venarile zadele v živo, saj so bile napisane prav tako pristransko kot smo tudi sicer vajeni s strani tako imenovane politične emigracije.“ „Tudi M. Jenšterle, ki 'mu je po dobrem letu opazovanja vse popolnoma jasno' vse preveč posluša samo eno plat.“

O nastopu Ribniškega okteta pa pravi:

„Šele tik pred odhodom smo zvedeli, da naj bi oktet nastopil tudi v enem od domov povojne emigracije, vendar pod določenimi pogoji: med drugim ne bi smela biti nikjer kot organizator turneje omenjena Slovenska izseljenska matica, njeni predstavniki ne bi smeli pozdraviti publike, bili bi takorekoč anonimni itd. Pobudniki tega nastopa so se o

tem dogovarjali z jugoslovansko ambasado v Buenos Airesu, v nobenem primeru pa se niso želeli s tem v zvezi povezati z SIM. Ni nam bilo vseeno, pod takimi pogoji pa vendarle nismo mogli začeti sodelovanja...“

Slovenci v Argentini smo vedno ločili med kulturnim povezovanjem z domovino pa med politično in prozorno ideološko vlogo Iseljenske matice, ki je izrabljala slovensko zavest. Prav je, da od njih samih slišimo, da jim je bilo več za pozdrav matičnih voditeljev kot do stika z našo emigracijo na kulturni ravni. Prešeren tudi postavi trditev, ki izveni naravnost smešno: „da nismo bili nikoli izvozniki nobene od ideologij...“ Glavni urednik Rodne grude in Slovenskega (izseljenskega) koledarja se ne spominja, da je v lanskem njegovem koledarju podpredsednik Matice Rado Genorio pisal o nas kot „izdajalcih“!

In ko je govoril z glavnim urednikom Svobodne Slovenije Tinotom Debeljakom ml. ter predsednikom SKA Andrejem Rotom, je povedal, da Matica ne bo sodelovala z nami, ker smo preveč politično usmerjeni, in da naj najprej ustanovimo kako politično nevtrarno organizacijo, ta pa naj zaprosi Matico za kako kulturno turnejo. Mar to ni „izvoz ideologije“?

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Pred 67. leti je bila ustanovljena Zveza šoferjev Slovenije. Leta 1930 se je preimenovala v Zvezo šoferjev dravske banovine, danes pa nosi ime Združenje šoferjev in avtomobanikov Slovenije. Združenje ima čez 23.000 članov, porazdeljenih v 65 društvih po vsej Sloveniji. Imajo tudi 18 šol, v katerih letno izšolajo kakih 7.000 voznikov. Poleg tega prireajo tudi tečaje in seminarje za svoje člane, v katerih jim predstavijo novosti tako v tehniki kot v voznških predpisih.

LJUBLJANA — Naši razgledi so dosegli svojo 900. številko. Je to štirinajstodnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja, ki si je s svojo razgledanostjo znal najti prostor v slovenski publicistiki.

LJUBLJANA — Inflacija je zelo visoka. Kljub temu, da pokojnine tudi višajo in sicer tudi retroaktivno, se zgodi, da ni zadosti bankovcev, da bi lahko v enem obroku vse izplačali. Zato so morali upokojenci počakati, da se je v tiskarni posušila tinta na bankovcih po 50 in 100 tisoč dinarjev. V pripravah je tudi novi bankovec za milijon dinarjev, ki pa ne bo prišel na svetlo pred novim letom.

KOPER — Kontejnerski vlak je začel voziti dvakrat tedensko do Beograda. Med obema postajama je letno na poti kakih 4000 vsebnikov, a jih skoraj tri četrtine potuje po cesti, čeprav je z železnico prevoz za polovico cenejši. Zdjaj skušajo z redno linijo in s prednostnim potovanjem vlaka obrniti razmerje v prid železnici. Za boljši prevoz so se tudi dogovarjali z avstrijskimi železničarji, predvsem za preusmeritev tovorov s tovornjakov na železniške tirne. Menili so se tudi o hitri vlakovni povezavi med Ljubljano in Beljankom ter Ljubljano, Zagrebom in Gradcem.

LJUBLJANA — Pred sto leti so se slovenski fotografi združili v Klub amaterjev fotografov. Klub ni bil samo prvi med onimi, ki so bili ustanovljeni na sedanjem jugoslovanskem ozemlju, marveč še pred Münchenskim, innsbruškim, salzburškim ali iz Gradca. Ustanovitelj je bil prof. Ivan Šubic, sedež pa je bil na kraju, kjer je zdaj Arhiv Slovenije.

LJUBLJANA — Telefonski žetoni so v Sloveniji še zdaj z utor. Čeprav so pred časom na jugoslovanski ravni določili, da bodo povsod le

gladki žetoni. A niso hoteli takrat pomisliti, da lahko gladke žetone nadomestijo s kovanci, enake mere a neenake vrednosti. In slovenska pošta se je uprla, da ne bo postavljala novih javnih telefonskih govorilnic za gladke žetone. (In še en razlog je: aparate za gladke žetone izdeluje le Elektronska industrija iz Niša, medtem ko so aparati za žetone z utor delo slovenske Iskre)

LJUBLJANA — V članstvo gibanja Zdrava mesta — Healthy Cities se pripravlja glavno mesto Slovenije. Gibanje se zavzema za varstvo okolja, zdravo prehrano prebivalcev, čist zrak, itd. Članstvo bo formalno začelo na gala prireditvi v korist gradnje ustanove za namestitev in rehabilitacijo mišično obolenih v Izoli v letošnjem decembru v Cankarjevem domu. Tudi Zagreb je že pridružen gibanju.

LJUBLJANA — Hiperinflacija je že tu. Podatki o inflaciji v mesecu septembru kažejo na 52 odstotkov, kar pomeni, da je v zadnjih dvanajstih mesecih draginja narasla za celih 1.200 odstotkov! (Za mesec avgust je bil porast 894%). Tudi dolar je sledil tem številkam in je prve dni v oktobru stal skoraj 37 tisoč dinarjev (pred enim mesecem pa 29.000; pred enim letom 3.400). Te številke so zdaleč najvišje v Evropi, kar tudi pomeni najnižjo življenjsko raven, podobno oni iz 60. let. Vladni organi zdaj preučujejo možnosti, kako ta padec zaustaviti. Eden izmed korakov je zamenjava denarja. Rešitev ni enostavna, saj je poleg ekonomskih problemov (zunanji dolg, 16% brezposelnih) še mnogo političnih, ki otežkočajo vsakršno možno pot iz zagate.

LJUBLJANA — Vinski sejem v Gospodarskem razstavišču je bil letos pod pokroviteljstvom mednarodne organizacije vina OIV iz Pariza posebne medvladne komisije Evropske skupnosti, s čemer je sejem prvi take vrste, ki je izven te skupnosti, a priznan od nje. To mesto naj bi si pridobil ravno zaradi strogosti ocenjevanja vzorcev vin, ki jih je bilo letos 983. Ocenjevalci, osemindvajset iz petnajstih držav, so podelili 87 velikih zlatih medalj, 241 zlatih, 455 srebrnih, 173 diplom in pet naslovov šampiona za najvišje priznanje. Enega od teh je dobil za peneca vina Club Slovin iz Slovenije. — Glede števila priznanj so bili nekateri mnenja, da bi jih morali znatno zmanjšati, drugi pa, da jih je to-

Obletnica Slomškovega doma

Ko so se slovenski begunci v letu 1948 pričeli naseljevati v Ramos Mejiji in okolici, si niti v sanjah niso mogli predstavljati, kaj jim bo prinesla bodočnost. Brez znanja je zika in razmer v deželi, brez denarja in prijateljev, zaupajoč le v Boga in svojo delavnost so pričeli postavljati prve družinske domove v okolici. Prvo jedro skupnosti je bil gotovo penzionat Ilirija in kmalu nato še v večji meri znani Sanatorij, kjer je veliko družin našlo svoje prvo zatočišče. Prav ta okolnost je naglala pok. msgr. Antona Oreharja, da je dosegel namestitev na ramoški fari prvega slovenskega duhovnika — danes tudi že pokojnega — Janeza Kalana. Tako se je začelo v letu 1949. Slovenski duhovnik, kot že tolikokrat v zgodovini, je častno opravil več kot samo svojo dolžnost. J. Kalan se ni zadovoljil samo s slovensko mašo in veroukom, navdušil je učiteljici Cvetko Germek in Anico Šemrov, da sta nudili otrokom vsaj nekaj slovenskega pouka. Prav obstoj in rast slovenske šole pa je bil poglavitni nagib staršem, da so zgradili skupni dom, ki je dal streho šoli, službi božji in vsemu organizacijskemu življenju rojakov na področju Ramos Mejije in okolice. Poimenovali so ga po velikem Slovincu svetniškem škofu Antonu Martinu Slomšku. Zato je bilo kaj primerno, da so program 28. obletnice Doma oblikovali prav sedanji in nekdanji učenci Slomškove šole.

V nedeljo, 17. septembra je „slovenski grič sredi argentinske pampe“ zopet ozelenel v bujni rasti, z-

liko, ker je toliko kvalitetnih vzorcev.

UMRLI SO od 25. do 29. julija 1989:

LJUBLJANA — Franc Ložar st.; Jožefa Grkman roj. Šlebir, 80; Antonija Moškrč; Bruno Grahek; Rajko Seidl; Ignac Klemenčič; Franciška Brichta roj. Borštnar; Rudolf Bartl; Stefan Jarec, 96; Janez Bertoncelj; Pavla Krulje roj. Tancik; Mojca Kralj roj. Eržen; Ivana Snoj roj. Gostinčar; Bogo Širok; Marija Lumbar roj. Grom; Janez Maraj.

RAZNI KRAJI — Miroslav Tijanič, Murska Sobota; Stanislav Kaucky, Stara cerkev; Ivan Nahtigal st., 68; Smartno pod Šmarno goro; Jože Knapič, Verd; Marija Podgoršek, Smartno pod Šmarno goro; Emilija Pišek roj. Grčar, Trbovlje; Nada Kozic roj. Korun, Sava pri Litiji; dr. Danilo Lokar, 97, Ajdovščina; Anton Lahovec, Domžale; Leopoldina Mrnuh roj. Jerin, 95, Zagorje ob Savi; Janez Obid st., Vrhnikar; Tončka Rosina roj. Mirnik, Maribor; Lojze Ušaj, Novo mesto; Stanislav Svete, Preserje; Marija Novak roj. Priveršek, 88, Brežice; Rafael Milavec, 87, Postojna; Franc Petrič, 81, Preserje; Janez Miklavčič, Predvor; Angela Pečnikar, Šentjakob; Franc Piki, 78, Zalec; Franciška Brolih, 87, (Joškova mama), Vnanje Gorice.

pet so zaplapolale zastave in zadoneli zvoki narodnih himen. Zastavi sta dvignila botra Doma ga. Katica Potočnik in predsednik Marjan Loboda, ki je nato nagovoril zbrane:

„Letošnje praznovanje naše obletnice je predvsem posvečeno 40-letnici nastanka Slovenskega osnovnošolskega tečaja škofa Antona Martina Slomška, ali kot navadno rečemo, naše Slomškove šole. Če nekoliko pogledamo v zgodovino začetkov Slomškovega doma, bomo takoj videli, da je bil prvi in glavni namen pri ustanovitvi, dati slovenskemu šolskemu tečaju toplo domačo streho. In od prvih začetkov je Slomškova šola kot „srce v sredini“ našega Slomškovega doma. Šola in dom sta nerazdružno povezana. Še več bi lahko rekli: Dom brez šole bi kmalu usahnil, kakor drevo, kateremu posekajo korenine. Živa in vesela mladež, ki se v naši slovenski šoli uči spoznavati slovensko besedo, slovensko pesem in slovensko preteklost, je jamstvo za naše nadaljnje slovensko življenje. In kar se naši mladi učenci v Slomškovi šoli uče, to naj kot doraščajoča mladina in odrasli ljudje razvijajo v Slomškovem domu. Našo šolo in ta naš dom so ustanovitelji pred skoraj 30 leti postavili pod zavetje enega najsvetlejših laikov vse slovenske zgodovine, svetniškega škofa Antona Martina Slomška. In Slomšek je danes prav tako aktualen, kot je bil pred 130 leti, ko se je vse svoje zemsko življenje trudil za to, da bi Slovenci ostali zvesti Bogu in narodu. Njegovo naročilo: „Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik!“ danes še prav tako velja kot takrat. Tudi nam, danes, velja Slomškov klic: „Prijetelj, ne pozabimo, da smo Slovenci!“ Zvestoba in poštenje zahtevata od nas, da skrbimo in delamo vsak po svojih močeh in zmožnostih, da bo ta naš skupni dom vedno žarišče slovenstva in krščanstva. Le na teh dveh stebrih bo Slomškov dom lahko rastel in se krepil še mnogo let v blagor nam in naši mladini, v ponos in korist Sloveniji in Argentini!“

Lepa skupina narodnih noš je nato načelovala spreduv v gornjo dvorano k slovesni službi božji, ki jo je daroval delegat prelat dr. Alojzij Starec. V cerkvenem nagovoru je vzpodbudil k zvestobi večnim vrednotam in bomo tako najlepše izpolnili Slomškovo naročilo: Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne narodne omike. Mogočno ljudsko petje je vodil organist Gabrijel Čamernik.

Po kosilu se je razvil turnir v odbojki mlajših skupin SDO in SFZ. Pri dekletih je zmagala skupina iz Našega doma v San Justu, pri fan-

tih pa domače moštvo. Ves dan je bilo živahno tudi na stojnici, ki so jo vodile žene in dekleta. Poleg odličnega pečiva so bile na razpolago tudi slovenske knjige in kasete, vzene ter okraski.

Popoldanski program se je odvijal v gornji dvorani, ki je bila zelo okusno opremljena: na levi Slomškov relief, delo mojstra Jožeta Zerovnika, v sredini zgodovinska podoba Marije Pomagaj, na desni strani odra pa Slomškov škofovski grb, vse ozaljšano z venci, ki so jih spletle naše pridne žene. Scena na odru je prikazovala domačijo na Slomu, Slomškovo rojstno hišo. Kakor popoldanski je tudi popoldanski program uvedel z izbranimi besedami lic. Marjan Schiffrer. Nekdanji učenec Slomškove šole dr. Andrej Fink je nato spregovoril klene besede o pomenu slovenske šole in njenem vzorniku škofu Slomšku.

Sledil je odrski poklon Slomšku nekdanjih in sedanjih učencev slovenske šole v Domu, z njegovo besedo in pesmijo z naslovom „S Slomškom od jutra do večera“. Tri skupine otrok in mladine, oblečene v narodne noše, so sestavljale prelep šopek, ves nastop je bil ena sama lepa pesem slovenske mladosti, življenja in ljubezni. Kako se je podala k zaključnemu prizoru mogočnega pesem Slovenija v svetu, ki jo je za nastopajočimi povezala vsa dvorana, nabita res do zadnjega kotička. Spremnne besede je podajal Marjan Loboda, s svojim odličnim sodelovanjem pa s pripomočki k uspehu Frido Beznik, Klavdija Jakoš, Stane Snoj, Tone Selan, Tone Rode, prof. Andrejka Vombergar in pa seveda učiteljice Slomškove šole pod vodstvom neumorne voditeljice ge. Lenčke Zupan Malovrhove.

Pri vstopu v dvorano so udleženci dobili v roke lepo tiskan program in pa novo številko našega glasila „Moj dom“. V lepem, poznojesenskem večeru so se številni rojaki, posebno mladina, še dolgo zadržali v praznično okrašenem in razsvetljenem Slomškovem domu ob prijateljskem razgovoru.

J

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Krst: Dne 1. oktobra je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu Maksimilijan Matjaž Golob, sin Poldeta in ge. Nevenke roj. Vidmar. Botrovala sta ga. Marta Golob in Jože J. Pugelj. Krstil je delegat Alojzij Starec.

Poroka: Poročila sta se v Mendoza 2. septembra Marko Bajuk ml. in inž. agr. Lidija Podestá. Čestitamo!

Smrt: V Campani je umrl 26. septembra t. l. na posledicah prometne nesreče Franc Kalan, star 75 let. Naj počiva v miru!

Materni jezik bodi nam ključ

IZ GOVORA DR. ANDREJA FINKA

Skupnost za območje mesta Maribor načrtuje (skupaj z mariborsko škofijo) postavitev Slomškovega spomenika za leto 1990, za 1992 pa počastitev ob 130-letnici njegove smrti. (Tempora mutantur!)

Da uradna zgodovina v Sloveniji ne more mimo škofa Slomška in to še pred pomembnimi spremembami zadnjih let, je pomenljivo. Osebnost in delo škofa sta globoko zaorala v ledino razmer takratnega slovenskega javnega življenja. Kdor vzame v roke kateregakoli izmed življenjskih slovovalov, velikodušnost, globino in širino njegovega duha, vero, ki gore prestavlja, in njej enakovredno ljubezen do vsega, kar je božjega in slovenskega.

To dvoje se pri škofu nenehno in ob vsaki priložnosti ponavlja. Ti največji svetinji v nadnaravnem in naravnem redu sta „leit motiv“ vsega njegovega življenja in delovanja. „Sveta vera bodi nam luč — materin jezik bodi nam ključ, do zveličavne omike“. Vedno Luč in ključ, cilj in sredstvo z okoliščinami. Naravnost k Luči in zakoreninjenost v slovenski omiki, kulturi, ter skrb za njo. Slomšek nenehno govori o slovenski besedi. „Pustite Slovincem

dve reči, ki sta nam dragi kakor svetle oči: sveto katoliško vero in materni besedo. Naš materni jezik je varuh vere, saj nas več kakor tisočletna izkušnja uči, da med nami katoliška vera v toliko meri omaga kolikor se slovenski rod ponemčuje. Ljubimo nemščino (danes bi mi rekli: španščino, angleščino ali drug jezik) in se je pridno učimo, kakor doslej, toda ne pozabimo, da je slovenščina naša mati, nemščina pa le naša dobra sosedica, a ne naša gospa, kateri bi svojo mater prodali, kakor je pri nas navada...“ Slomšek se kot Slovenec bojuje za slovensko besedo, ker se je pač v tisti dobi boj za slovenstvo bil na tej najbolj elementarni ravni, a ni imel končno v mislih samo jezika, temveč celotno slovensko narodno in politično problematiko.

Jezik je zanj podlaga, lahko bi rekli, samo podlaga in le prvo sredstvo omike, ključ, ki omogoča razvoj vseh drugih naravnih posebnosti ljudstva.

Skrb za šole je bil le prvi korak in najpotrebnejši. Misel mu je pa uhajala daleč naprej. Zamisel in ustanovitev Mohorjeve družbe je dalj časa nosil v sebi. Ko se je po mladosti narodov ozračje očistilo abso-

lutizma in so bile možnosti dane, je zamisel izpeljal, s tem pa, s slovensko knjigo, dvignil slovenski narod na raven drugih evropskih narodov. Ni bil in ni hotel biti politik, toda njegova krepka nepolitična dejanja so imela dalekosežne in odločilne politične posledice za Slovence.

V to vrsto dejanj spada letošnja 130-letnica prenosa škofijskega sedeža iz St. Andraža na Koroškem v Maribor.

Kmalu po premetitvi leta 1859 je zagrizen nemški liberalizem postal vsemočen. St. Andraž je bil kot stalna škofovska prestolnica nemogoč in prišlo bi prej ali slej do drugačne premetitve. Usoda štajerskih Slovincem bi bila enaka oni koroških. Z modro pravočasno odločitvijo je Slomšek s tem zakoličil našo severovzhodno mejo in nas narodnostno povezal.

Reka močnih tokov bujnega Slomškovega delovanja v enem zmed rokov vključuje tudi nas. Drugačna je, a vendar ista. Isti življenjski tokovi, skupen izvir, ista sila in volja do življenja. Tukajšnjemu tečaju slovenske šole se piše že 40 let.

Lahko rečemo, da so se vsi naši vzgojitelji v teh letih žrtvovali in se še žrtvujejo za slovensko mladino, sledeč zgledu vzornika, čigar svetniški vzor vsebuje tudi ljubezen do naroda. To ljubezen in predanost čistemu slovenstvu (pa naj ta izraz skeptični, dilaopepski in agnostični opazovalec razume kakor hoče!) po-

sebnost občitimo bivši učenci tukajšnje Slomškove šole in vseh tistih vzgojiteljev, ki so že odšli po plačilo k Stvarniku. Hvaležen spomin, vedno navzoč v mislih, danes pa tudi v besedi, v slovenski besedi, zahteva da se javno poklonimo vsem tistim katehetom, učiteljicam in učiteljem, ki so komaj prispeli v novo deželo nesebično postavili sebe, svoje najskromnejše imetje in prosti čas, kolikor ga je sploh bilo, v službo slovenske besede. Še danes imam pred očmi že pokojno učiteljico, ki nam je nenehno ponavljala s Slomškom: „Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo prejeli od svojih staršev...“ Takrat nismo dobro razumeli kaj pomeni beseda dota. Razumeli smo pa smisel, in ta smisel se nam je pozneje jasno pokazal ob vsestranskem zorenju v telu let in ob najrazličnejših življenjskih okoliščinah. Po kazal se nam je ves pomen našega zdamskega slovenskega šolstva in zato danes z gotovostjo lahko ponosno gledamo na dva bisera v naši emigrantski skupnosti: slovenske šole in kulturna dejavnost, poleg razvitega verskega življenja. Šole in kultura. Spet dvoje eminentno nepolitičnih dejavnosti v ožjem pomenu besede, a z dalekosežnim političnim učinkom.

Štirideset let štejem od danes nazaj. To pa pomeni, da nam je odprta pot v nasprotno smer: za 40 let naprej. Pot se nam sproti odpira, na njej smo kos izizvom, rešujemo zapreke, dobivamo izkušnje.

Kolikokrat smo že mislili, da je granitni zid, ki ga vidimo v daljavi, nepremagljiva zapreka, ki bo zaustavila našo pot. Takrat bi se lahko bili ustavili, češ, ne bo šlo. Toda vztrajnost nas privede prav do zidu in takrat smo spoznali, da ni ne granitnega kamna, ne zapreke, in da nam je pot odprta. Toda za to nam je bilo treba s trudom in največjim naporom upati proti upanju in prehoditi natovorjeni z vrednotami korak za korakom, ki se nam je zdel vsak od njih težavnejši. Naša skupnost je čula in še čuje na straži. Utruja se in stara, a se istočasno tudi pomlajuje. Vsaj zdi se, da se je na obzorju začelo svetlikati. A ravno pred zoro so ure in minute najdaljše in se zdijo neskončne. Takrat je treba spet zbrati sile in ponovno o-smisliti napor.

Prav zato, ker hočemo biti vedri in ker gledamo v prihodnost, se opiramo danes na Slomška, ki je tudi delal za prihodnost, in uspel. Štirideset let najrazličnejšega delovanja in nehanja slovenske politične emigracije pa kaže, da ni vse samo kič in lišp. Da pa bo tudi vnaprej tako prisluhnimo še enkrat Slomšku: „Ljubimo v prihodnje svojo domovino, ljubimo svojo materino besedo, ne le v besedi marveč v dejanju in resnici, iz čiste ljubezni do Boga in do svojega roda... Ne pozabite, bratje, na to sporočilo, ki je... poslednje sporočilo vašega starega škofa — Slovence.“

MALI OGLASI

POČITNICE

Oddam v najem v zimski sezoni kompletno stanovanje za 5 oseb v Villa Catedral. T. E. 0944-24978 (Bariloche).

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacije, ortodontologija; sreda in petek od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. B - San Martín - T. E. 755-1353.

ARHITEKTI

Andrej Duh - načrti, gradnje in vodstvo del v mestu in okolici; nepremičninski posli - P. Moreno 991, 5. nadst. "C", Bariloche, T. E. 0944-20733.

TURIZEM

Potovanja, skrbinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk. - T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič - odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro. T. E. 743-5985.

dr. Franc Knave - odvetnik; ponedeljek, torek, petek od 16 do 20. Tucumán 1455 9. nadst. "E", Capital - T. E. 45-0320 in 46-7991.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevnice, sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. - T. E. 755-1682.

REDECORA - celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge. - Bolívar 224, Ramos Mejía - T. E. 654-0352.

Garden Pools - konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 211, San Miguel - T. E. 664-4374.

Alpe Hogar - Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester - Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave - privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov - Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel - T. E. 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 325-2127.

Kreditna zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

OTMAR MAUSER

Nadškof Ambrožič pod napadi

Ambrožiča pa vidi - tako tudi Cerkve pod papežem Janezom Pavlom II. - da gre nazaj k nadškofu, ki molku napredne duhovnike, aktiviste, ženske in vse skupine, ki so bile mobilizirane po letu 1960 z drugim Vatikanskim koncilom.

„Ambrožič ustvarja ozračje, v katerem se morajo ljudje uklanjati in trditi, da ga zadovoljijo. Celo šolski odbori se vračajo k nadškofu z vprašanjem: „Kako smo vam lahko na uslugo?“ Takega zadržanja jaz ne morem sprejeti,“ je med drugim dejal Schmidt.

Pisateljica je poskusila dobiti tudi kakšno izjavo od duhovnikov. Obrnila se je na rev. Dana Donovana, pomembnega teologa, ki poučuje na St. Michael kolegiju torontske univerze. Pridrži tega duhovnika večkrat poslušam v cerkvi Najsvetejšega zakramenta, kamor zahajam k nedeljski službi božji, ker je čisto blizu mojega doma. Ob priliki papeževskega obiska v Torontu mi je celo dal kopijo svoje pridige, ki jo je o tem obisku imel. Po svojem gledanju, zlasti glede razmer v Nikaragvi in El Salvadorju, zastopa precej „osvobodilno teologijo“. V svoji izjavi, ki jo je dal Judy Steed, pa se je previdno izognil spornemu vprašanju. Dejal je le, da „stanje med kleriki ni najboljšje“ in da se vrši „globoko prizadevanje za katoliško iden-

titeto v svetu“. Skrbni ga pomanjkanje „dobrih ljudi v cerkvenem vodstvu“ in neuspeh Cerkve vzbuditi ljudi k obnovljenemu verskemu življenju.

V Ambrožičevo obrambo pa Judy Steed navaja izjave Janet Somerville, vdane cerkvene delavke in navdušene Ambrožičeve podpornice. Ta je izjavila: „Ambrožič je v nemilosti pri tujak rojenih, izobraženih, srednjemesečanskih liberalcih. Ta skupina je navajena zapovedovati (cealing the shots), toda zdaj so v manjšini v naši metropoli.“ Navdušuje se, da bo Toronto dobil immigrantskega begunskega nadškofa, ki bo vodil nadškofijo, ker večina sedanjih katoličanov ni bilo rojenih in izobraženih v Kanadi.

Druga nadškofova zagovornica je Suzanne Scorsone, kateri imponira Ambrožičeva odprtost in odločen nastop in ga prikazuje kot „Slovana, ki udari po mizi“, da dá poudarka svojim besedam. „On ni navdušen za drobno besedičenje. Vnet je in pričakuje sličen odziv,“ je dejala Suzanne Scorsone. „Naučiti pa se bo moral občevasi z bolj plahimi Angli-Saksonci,“ je s smehom dejala.

Svoj članek pa Judy Steed zaključuje z izjavo Janet Somerville, kjer ta pravi: „Ljudem se ni treba bati Ambrožiča. On je goreč katoličan in lahko postane ljubljeneč ljudstva. Do

Slovenska kulturna akcija

9. kulturni večer

Predstavitel knjige:

France Pernišek

ZGODOVINA SLOVENSKEGA ORLA

z okvirnim predavanjem Rudolfa Smersuja

V soboto, 7. oktobra ob 20 v Slovenski hiši.

V pripravo na 500-letnico začetka pokristjanjenja Amerike prireja Argentinska katoliška univerza v Buenos Airesu

VEČER POSVEČEN PRISELJENCEM,

ki bo v torek, 10. oktobra 1989, ul. Paraguay 1706

ob 17.30: predavanja in razgovori o raznih priseljencih

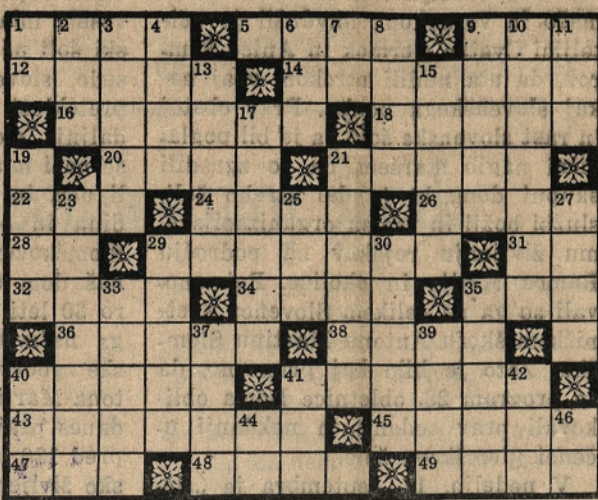
ob 19.30: polurni koncert SPZ „Gallus“ pod vodstvom ge. Anke Gasar, nastopa Nemcev in Ukrajincev

Vsi lepo vabljeni!

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Graja. 5. Ustvarjeno. 9. Oblika osebnega zaimka. 12. Del jopiča. 14. Obljubljamo. 16. Dvigne in prestavi. 18. Majhen žep. 20. Stisnjena roka. 21. Kljunata žuželka, rastlinski zajedalec. 22. Spanec ga je premagal. 24. Krajša oblika besede „teboj“. 26. Tebanski kralj, ki se je oženil s svojo materjo. 28. Površinska mera. 29. Glavno mesto Koroške. 31. Veznik. 32. Živalske okončine. 34. Posejdujem. 35. Enak 36. Prepeljavam. 38. Ampak. 40. Slovenski skladatelj, (Peter). 41. Mesto v Beli Krajini. 43. Majhne omare. 45. Drevored. 47. Prostor med dvema stenama. 48. Pomanjkanje moče. 49. Prav tak.

Navpično: 1. Abrahama domovina. 2. Kopanje. 3. Obrambni nasipi. 4. Poškodbe na organizmu. 6. Svetopisemski oči. 7. Predlog. 8. Prostor pri vhodu v hišo. 9. Najboljša

obramba. 10. Kontinent. kraju današnje Ljubljane. 11. Sadna tekočina. 13. 33. Domače obvalo. 35. Znate. 15. Neumnež. 17. Kraj blizu Ljubljane (tam Ogretim do tališča. 19. je utonil Matija Čop). 37. Bodeč plevel. 21. Obdelovati s kladivom. 23. Izgovorjamo. 25. Prihodnji čas. 41. Si zvedel. 42. Spančka. pomožnega glagola „sem“. 44. Kemijski znak za baker. 46. Okrajana oblika dar. 30. Rimsko mesto na veznika „ako“.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Česarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN - Slovenski dom - Córdoba 129 T. E. 755-1266 - Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic A 150.- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - A 500.-.

Proslava 40-letnice

SLOMSKOVE ŠOLE

bo v soboto, 21. oktobra, ob 20. uri

21. OKTOBRA 1989

Koncert

40-letnica pevskega zbora Slovenskega doma v San Martinu

OBVESTILA

ESLOVENIA LIBRE

PETEK, 6. oktobra:

V Slomškovem domu ob 20.30 govori pisatelj Zorko Simčič o temi: „Slomšek, učenik za vse čase“.

SOBOTA, 7. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri. IX. kulturni večer SKA ob 20 v Slovenski hiši. Predstavitel knjige: France Pernišek - Zgodovina slovenskega Orla. Predava Rudolf Smersu.

NEDELJA, 8. oktobra:

33. obletnica Našega doma v San Justu.

NEDELJA, 15. oktobra:

Proslava misijonske nedelje v Slovenski hiši ob 17. uri.

SOBOTA, 21. oktobra:

Proslava Slomškove šole ob njeni 40-letnici.

Koncert, 40-letnica pevskega zbora Slovenskega doma v San Martinu.

V Našem domu v San Justo Prvi ples RASTI XIX ob 22. uri.

SOBOTA, 28. oktobra:

Proslava Narodnega praznika 29. oktobra in dneva Slovenske zastave v Slovenski hiši.

BOŽIČNE NALEPKE

Zveza slovenskih mater in žen (SZMZ) je tudi letos pripravila prodajo božičnih nalepk za pisma. Naprosila je nekaj slikarjev, da jih lastnoročno narišejo in pobarvajo. Andrejka in Marjeta Dolinar, Tone Kržišnik, Helena Klemenc in Janika Omahna Jeločnikova so opremili z božičnimi motivi nalepke v velikosti

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO, Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije za 1989: za Argentino A 6.000; pri pošiljanju po pošti A 7.000; Zdrž. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA. Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Panamini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

znank, katere sedaj SZMZ nudi v zakup. Dobiček prodaje bo kot vsako leto v času božičnih praznikov v pomoč potrebnim rojakom.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

3. oktobra 1989

33. OBLETNICA

- 8.00: v stolnici slovesna sv. maša (delegat dr. Alojzij Starec) za žive in rajne člane. Pel bo mladinski zbor (dirigent Andrej Selan)
- 9.00: dviganje zastav in akademija v spodnji dvorani Predstavitel Bajukove knjige „Se bomo peli“ (Lojze Rezelj) Pojeta mladinski in šolski pevski zbor.
- 13.00: skupno kosilo
- 15.00: športna tekmovanja
- 17.30: začetek kulturnega programa:
 - pozdrav predsednice N. D. ge. Pavle Lipušček
 - slavoslovni govor: dr. Julij Savelli
 - veseloigra v treh dejanjih: Fran Lipah

Glavni dobitnik

režija - Frido Beznik
scena - Tone Oblak

Prosta zabava

Igra orkester "HRAST"

(2)

korena je pošten, nestrpen je za liberalno govorčenje, glede moške oblasti nima pomislekov in je dober bojevnik. Enkrat na leto ga vidim in se vedno prepričava. Toda te konfrontacije vselej vzame z bratsko ljubeznijo.

Najbolj učinkovit in viden pa je bil zagovor nadškofa Ambrožiča, ko se je v istem časopisu naslednjo soboto, 5. julija 1989, oglasil sam kardinal Emmett Carter. V svojem pismu je urednikom lista in Judy Steed dal vedeti, kaj misli o njihovem senzacionalizmu. Takole jim je pisal:

„Vaša karikatura nadškofa Alojzija Ambrožiča avtorice Judy Steed, priobčene v vašem sobotnem Magazinu od 29. julija je bila nevljudna, neumestna in zvodljiva. Ne bom se ukvarjal s komentarjem o tem, kar ste o meni napisali, razen v enem slučaju, k čemer se bom povrnil.

Vaš članek je nevljuden zato, ker se posebej trudite, da bi naslikali nadškofa v kar najslabši luč. Uvodne besede so „strah in preplah“, kar prikazuje kot glavno in dominantno stanje v torontski nadškofiji. Vsak, ki je blizu dogajanj, bi lahko povedal Steedijevi, da je to skrajna neumnost, toda človek ima vtis, da bi bolj umirjena in bolj točna sodba ne bila primerna za senzacionalizem, ki ga ona išče. Vselej se bodo našli ljudje, ki ne bodo imeli radi tega ali onega škofa v eni ali drugi škofiji. Toda „strah in preplah“ pred Alojzijem Ambrožičem? Nehajte vendar, Steed.

Članek ni pravičen, ker človeku ne daje prilike. To pomeni že v naprej

ustvarjati sodbo! Naslov je „Kardinal za konservativce“. Povrnili se bom k tej napaki, toda kako se more presojati zmožnosti moža, ki do zdaj še ni bil preizkušen? To ni slučaj ladijskega kapitana, ki se je napil in zapustil svoje mesto v nevarnih vodah. Alojzij Ambrožič do zdaj še ni položil roke na krmilo. Vem, da sem si vzel prekomeren čas, da mu grem s poti, toda dokler tega ne storim - dajte mu priliko!

Kje je vaš čut pravične igre, ko moža obsojate, še predno se je spustil v igro?

Uničevanje karakterja ni nikoli prikupno, in to v naprej?

In končno, od kdaj ima Toronto Star pravico nastavljalati kardinala? Vaš članek v pompozni „vse vemo“ ignoranci je določil rdeč klobuk za nadškofa Alojzija Ambrožiča. To je dogodek, ki si ga iskreno želimo. Ne bo pa odločal Toronto Star. Naj omenim, da sta bila v približno 150 letih, odkar je nastala samostojna torontska nadškofija, imenovana samo dva kardinala.

Upam, da ste svojo odločitev poslali papežu. Zmanjšalo mu bo breme - ko se bo nehal smejati, ne nad vašim čišljanjem nadškofa Ambrožiča, ampak nad vašo nesramnostjo in ignoranco.

Zdaj pa še besedo o citatu, ki se tiče mene. Zapisano je, da sem v govoru pri Katoliški ženski ligi rekel, da je govoriti o pravičah žensk do duhovništva „teološko smešno“. Steed seveda pričakovano ni nakazala, da je poudarek na besedi važen. Ključna beseda tu je „pravica“ in vsebina to jasno nakazuje. Spoštu-

jem ljudi, ki zagovarjajo posvečevanje žensk v duhovnike. Toda noben resen teolog ne govori o „pravici“. Tudi moški nimajo „pravice“. Vsako leto posvetim določeno število mož za duhovnike. Vsak mora prej vložiti ponižno prošnjo, da sprejme to čast in naslov. Če bi kdo zahteval, da je to njegova „pravica“, bi nikoli ne bil posvečen. Steed bi lahko dobila svojo zgodbo s telefonskim klicem. Pa to bi pokvarilo njeno veselje, ali ne?

Uredniki so njegovo pismo „cenzurirali“ in zadnji odstavek pisma enostavno izpustili. Odstavek se je glasil: „Želim bogato službovanje mojemu nasledniku. Toronto to zasluži. Jaz upam, da bo imenovan za kardinala. Toronto to zasluži. Toronto pa prav tako zasluži boljšega poročanja.“

Ta izpuščen odstavek je nato kardinal Carter razposlal vsem župnikom torontske nadškofije.

Lahko se zgodi, da bo prav to starelega in od kapi nekoliko poabljenega kardinala Carterja pripravilo, da bo stopil v zaslužni pokoj in vodstvo torontske nadškofije prepustil mlajšemu, energičnemu in „polemičnemu Slovanu“, Slovincu, nadškofu Alojziju Ambrožiču.

To se bo slej ali prej zgodilo, zato naj bi Slovenci povsod, doma in v svetu zanj molili, da bo modro vodil našo torontsko nadškofijo in v službi katoliške Cerkve z ognjem oznanjeval Kristusov evangelij in s svojimi dejanji poveljeval Boga Očeta v nebesih v naše skupno odrešenje.

(Konec)